

Huddinge

Underlag inför Mål och budget 2020-2022 för Bygglovs- och tillsynsnämnden

Innehåll

Innehåll	2
Huddinges vision och mål	3
Bra att leva och bo.....	4
Fler i jobb	5
Ekosystem i balans	5
Systematisk kvalitetsutveckling	6
Attraktiv arbetsgivare	7
Sund ekonomi	8

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunen bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad kommunen åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

För att vara framgångsrik i detta arbete ska kommunen ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser kommunen genomför sitt uppdrag.

- Systematisk kvalitetsutveckling
- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi

I underlag inför Mål och budget 2020–2023 beskriver nämnden de viktigaste frågorna för ökad måluppfyllelse, trender, utvecklingstendenser, demografiska förändringar och annat som påverkar nämndens verksamheter samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder.

Bygglövs- och tillsynsnämnden har inte inkluderat det övergripande målet Utbildning med hög kvalitet eftersom det främst berör utbildningsnämndernas verksamhetsområden. Detsamma gäller för det övergripande målet God omsorg för individen som omhändertas av verksamhetsområdena inom utbildningsnämnderna, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, äldreomsorgsnämnden och socialnämnden. Bygglövs- och tillsyns-nämnds verksamhet ryms istället under de tre målområdena Bra att leva och bo, Fler i jobb och Ekosystem i balans.

Bra att leva och bo

Kommunen planerar att bygga många nya bostäder och etablera ett stort antal nya arbetsplatser de kommande åren. Framförallt ska det ske inom de regionala stadskärnorna Flemingsberg och Kungens kurva, i Huddinge centrum, Storrängen och inom Spårväg syds influensområde.

I dessa områden finns goda förutsättningar för att skapa levande stadsmiljöer, prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik samt funktionsblandning. När kommunen växer ska det ske på ett ansvarsfullt sätt; utgångspunkten är att kombinera en ekonomisk tillväxt samtidigt som miljön främjas och unika naturvärden bevaras. Dessutom ska alla invånare få en jämlik service, ett jämlikt bemötande och jämlika livsvillkor. För att åstadkomma detta hållbara samhälle är det viktigt att den offentligt finansierade och kommersiella servicen byggs ut i takt med bostadsbyggandet, samt att det skapas förutsättningar för fler arbetsplatser.

Ett högt bostadsbyggande innebär en kraftig utbyggnad av offentligt finansierad verksamhet, vilket ställer ökade krav på en strategisk planering. Det är till exempel viktigt att lokalerna är yteffektiva och att lokaler samutnyttjas. För att uppnå det behöver dels samordning i tidiga skeden förbättras, dels incitament skapas för att det ska bli verklighet.

Samhällsbyggnadsprocessen, lokalplaneringsprocessen och investeringsprocessen har integrerats, men det är ett omfattande förändringsarbete och processerna behöver fortsätta att utvecklas. Processer behöver implementeras i hela organisationen och roller behöver tydliggöras.

Stabiliserad ärendemängd

För bygglovs- och tillsynsnämnden innebär en fortsatt tillväxttakt att antalet ärenden kommer fortsätta ligga på en hög nivå. Bemanningen inom berörda verksamheter har utökats kontinuerligt de senaste åren för att hantera den ökade volymen och men framtiden är oviss om ärendemängden kommer öka, minska eller ligga kvar på samma nivå under de närmaste åren. När det gäller finansiering av bemanningsökningen så sker den till största del genom ökade intäkter för taxefinansierad verksamhet varför några stora öknings av skatteanslaget inte är nödvändiga.

Även om bygglov- och lantmåteriverksamheterna till största del är intäktsfinansierade finns utmaningar i möjligheterna att utöka bemanningen och behålla kompetent personal. Stora delar av personalen tillhör extrema bristyrkesgrupper såsom erfarna byggnadsinspektörer, erfarna bygglovhandläggare, förrättningslantmätare samt mät- och GIS-ingenjörer. Nämnden ser därför ett stort behov av att aktivt arbeta med dessa yrkesgrupper, se även avsnittet attraktiv arbetsgivare.

För miljötillsyn innebär tillväxttakten att antalet ärenden på sikt kommer att öka. Tecken på en ökad ärendemängd kan redan idag konstateras. Med en ökad befolkning blir antalet tillsynspliktiga verksamheter fler, framför allt ökar antalet klagomålsärenden. Antalet klagomålsärenden har ökat från 117 stycken 2014 till 194 stycken 2017 (ökning med cirka 60 procent). Under 2018 ökade antalet klagomålsärenden med ytterligare 80% utifrån 2017 års nivå för att landa på totalt 348 inkomna klagomål under 2018. Denna ökning under 2018 motsvarar nästan en hel årsarbetskraft för en miljöinspektör. Klagomålsärenden måste till övervägande del skattefinansieras då majoriteten av klagomålsärenden inte leder till ingripande från nämndens sida, och därmed saknar nämnden möjlighet att ta ut avgifter enligt gällande taxa. Under 2018 avslutades 336 klagomålsärenden, men endast 6 % av dessa bedömdes vara befogade och där avgift kunde tas ut. Skattekollektivet fick stå för 94 % av kostnaden för klagomålen under 2018.

Under 2016 gjorde nämnden en utredning av hur förhållandet mellan ärendemängd och resurser förhållit sig över tid. Utredningen visar att ärendemängden för hela nämndens verksamhet har varit relativt konstant under en längre tidsperiod med handläggning av cirka 2 000 ärenden per år. Under 2018 ökade antalet ärenden till ca 2900. Om trenden håller i sig får nämnden svårigheter att klara verksamhetsuppdraget inom befintlig driftram.

Förväntningar på service

Invånare och kunder i Huddinge kommun ska vara nöjda och uppleva god service med nämndens verksamheter. Resultaten i undersökningen Insikt, som mäter service och tillgänglighet i olika myndighetsområden, visar att nämndens kunder är mycket nöjda med topplaceringar i länet. Nämnden strävar därför efter att behålla dessa goda resultat.

Förväntningarna hos invånare och företagare har ökat de senaste åren. Digitaliseringen i stort ger möjligheter att få tillgång till information på ett helt nytt sätt och utvecklingen av sociala medier kännetecknas av mycket snabb kommunikation. Nämndens kunder förväntar sig därför snabb och korrekt myndighetsutövning med möjlighet att ta del av information och digitala tjänster när som helst.

Kötiderna och därmed de totala handläggningstiderna för lantmåteriförrättningsärenden har varit långa under 2017, där satta etappmål inte uppnåddes. Under 2019 sker ett arbete med att korta ned handläggningstiderna.

Fler i jobb

Traineeprogram och jobbfrämjande insatser

Nämnden har under många år tagit emot personer utanför arbetsmarknaden i syfte att öka människors möjligheter till arbete. Under nästkommande år kommer nämnden att se över förutsättningarna att ta emot fler personer med svag ställning på arbetsmarknaden genom bland annat 100 Huddingejobb, Unga för orten, sommarjobb, nyanlända och andra praktikformer. En förutsättning för att verksamheterna ska kunna ta emot och erbjuda god handledning samt meningsfulla arbetsuppgifter är resurser för att säkra handledning och arbetsledning för dessa jobbfrämjande insatser, framför allt för sommarjobbande ungdomar.

Sedan flera år har kommunen ett traineeprogram för yrken inom samhällsbyggnad. Programmet har stärkt kommunens arbetsgivarvarumärke och gett utväxling i form av nya duktiga medarbetare.

Förvaltningen har även etablerat samarbete med organisationer som arbetar med att integrera nyanlända ingenjörer. Genom att erbjuda praktikplatser bidrar nämnden till att öka deltagarnas inträde på arbetsmarknaden.

Förbättrat företagsklimat

En ny näringslivsstrategi beslutas under första delen av 2018 och därefter kommer tillhörande handlingsplaner tas fram. Strategin syftar till att tydliggöra hur kommunen kan bidra till att skapa fler arbetstillfällen samt förbättra Huddinges företagsklimat. Bygglövs- och tillsynsnämnden och tidigare Natur- och byggnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, har sedan 2013 arbetat med ett förbättrat företagsklimat och arbetet är fortsatt prioriterat under planeringsperioden. Framförallt med att förbättra företagares kundnöjdhet inom bygglövsverksamheten och korta handläggningstiderna. Se även avsnittet ökad kundnöjdhet under målet bra att leva och bo.

Bygglövs- och tillsynsnämnden kommer att delta vid det kommunövergripande samarbetet kallat *Företagskompassen*. Syftet är att underlätta för företagare som vill etablera sin verksamhet i kommunen genom att de vid ett och samma tillfälle får träffa berörda avdelningar och ställa sina frågor. Detta för att minska risken att företagaren skickas runt till olika instanser som till exempel bygglövs-, miljötillsyn-, näringsliv-, mark- och exploatering-, servicecenter-, livsmedelstillsyn-, lantmäteri och brandtillsyn. Syftet är också att få till en ökad samverkan och förståelse mellan avdelningar som arbetar med samhällsbyggnadsprocessen i kommunen. En pilot för detta upplägg har startats under 2019 och kommer att utvärderas under året.

Ekosystem i balans

Miljökvalitetsnormer för vatten

De senaste mätresultaten för vattenstatusen i Huddinges mest utsatta sjöar visar att EU:s vattendirektiv med dess bindande miljökvalitetsnormer till 2021 med stor sannolikhet inte kommer att kunna uppnås. Förutom de negativa miljökonsekvenserna för Huddinges sjöar och vattendrag riskerar kommunen ekonomiska sanktioner om vattendirektivet för sjöarna inte uppnås. Huddinge kommun har ambitiösa åtgärdsplaner för att förbättra vattenstatusen i de mest utsatta sjöarna. Genomförande av åtgärdsplanerna fördelas mellan flera nämnder och aktörer och en välfungerande samordning mellan dessa för att få kraft i vattenvårdsarbetet är av stor

vikt. För att säkerställa att ”rätt åtgärder” genomförs, det vill säga åtgärder som har bästa möjliga effekt, behövs ett helhetsgrepp där involverade aktörer samordnas och där resurser fördelas utifrån de åtgärder som behöver göras.

En bristfällig hantering av dagvatten får stora miljökonsekvenser och innebär stora kostnader vid översvämningar. I och med att allt mer mark i kommunens tätbebyggda områden hårdgörs genom exempelvis asfaltering genereras problem kopplade till dagvatten. Kommunen behöver ta ett gemensamt ansvar för hur de negativa effekterna med avseende på dagvatten kan minska. Här omfattas allt ifrån planläggning och beslutshandling inom bygglövs- och

miljötillsynsverksamheterna till driftverksamheten, som är den del av organisationen som får omhänderta de problem som uppstår.

Huddinges miljöprogram

I februari 2017 beslutade kommunfullmäktige om ett nytt miljöprogram för Huddinge som sträcker sig till 2021. För nämnden innebär målen i programmet åtgärder som inte ryms i nuvarande budget. Målet om att förorenade områden (av t.ex. tungmetaller och miljögifter) ska fortsätta att

inventeras och saneras innebär tillkommande uppdrag för nämnden. Idag sker det inte någon inventering av förorenade områden och det saknas resurser inom området för att egeninitierad tillsyn av förorenade områden ska kunna bedrivas. Den enda tillsynen som sker är av inkommande ärenden, ofta i samband med exploatering. Egeninitierad tillsyn av förorenade områden kan bidra till en enklare och billigare samhällsplanerings- och byggnadsprocess. Om egeninitierad tillsyn ska genomföras behövs en heltidstjänst för detta, se även avsnittet sund ekonomi.

Systematisk kvalitetsutveckling

Digitalisering

Regeringens satsning för digital förnyelse av det offentliga Sverige, ”Digitalt först” är en viktig del i arbetet med att digitalisera, stärka och samordna styrningen för att skapa en enklare, öppnare och effektivare förvaltning som är mer tillgänglig för invånarna. I och med att webbdirektivet, som ska säkerställa en ökad digital tillgänglighet hos offentliga organ, började gälla från 2019 medför det ett ökat krav på kommunens och nämndens webbplatser som måste tillgängliggöras på ett eventuellt annat sätt än idag.

Huddinges mål är att skapa en ”digital kommun” där invånare, företagare och besökare på ett effektivt sätt guidas rätt. Kommunens digitala tjänster ska alltid vara tillgängliga. Huddinge kommun behöver gemensam tjänsteutveckling och utveckling med användarperspektivet i fokus för att klara av en effektiv omställning till en mer digital kommun. I samband med att natur- och byggnadsförvaltningen flyttar till nya lokaler i under 2019 byter förvaltningen även till ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Detta innebär bland annat att stora delar av nämndens ärendehantering bör vara pappersfri och därmed digitaliserad i och med en flytt skett. Nämnden har till största delen ärendeprocesser som är digitala men där vissa eller enstaka steg i kedjan saknas för en helt digital process. Ärendeprocessen för ansökan om bygglov och anmälan om åtgärd är sedan 2018 helt digital.

Under 2019 kommer förvaltningen att fortsätta implementeringen av nya processer som blir konsekvensen av flytten och införande av det aktivitetsbaserade arbetssättet. Nämndens fokus kommer behöva vara på att slutföra de många digitaliseringsprojekt som pågått under 2018 och ta dem in i förvaltningsfas.

Robotisering av vissa arbetsmoment har påbörjats inom bygglovsprocessen och är på gång inom miljötillsyn och kommer sannolikt att öka under planeringsperioden. Automatisering och robotisering kräver dock tydliga och

regelstyrda arbetsflöden men möjliggör kortare handläggningstider.

Nämnden har infört ett flertal e-tjänster de senaste åren, bland annat för ansökan om bygglov, nybyggnadskarta och lantmäteriförrättningar. När nya tjänster och e-tjänster tas fram bör invånare, kunder och andra aktörer involveras i framtagandet.

Smidiga arbetsflöden och effektiva processer

Nämndens verksamheter måste ständigt pröva nuvarande arbetssätt och metoder. Med digitalisering som grund möjliggörs helt nya möjligheter att utföra uppdraget. Det är viktigt att analoga arbetsmoment inte överförs till motsvarande digitala, utan att samtidigt verkligen utmana och pröva hur den digitala miljön kan effektivisera genom att arbeta på helt nya sätt. För att kunna korta handläggningstider och ha kostnadseffektiva verksamheter behöver nämndens ”egna” processer vara effektiva, men även de kommungemensamma processerna måste utvecklas. Här finns det möjligheter att förbättra arbetsflöden inom flera områden som till exempel inom ekonomi- och personalområdena.

Samarbetet med andra nämnder, framför allt samhällsbyggnadsverksamheterna, behöver fortsätta att stärkas. Det gäller strategiska samhällsbyggnadsärenden och områden där ansvaret är delat, till exempel näringslivsfrågor, vattenvårdsfrågor och natur-, kultur och friluftsförhållanden.

För 2019 har nämnden ett utvecklingsåtagande att tydliggöra basuppdraget. Åtagandet innebär att jämföra nämndens reglemente och gällande lagstiftning med den verksamhet som nämnden idag utför för att sedan besluta om och tydliggöra vilka uppgifter som ska utgöra nämndens basuppdrag. Effekterna av detta utvecklingsåtagande kommer att behöva omhändertas under planeringsperioden.

När natur- och byggnadsförvaltningen flyttar till Flemingsberg och de fysiska avstånden ökar blir det än mer

betydelsefullt med ett välfungerande samarbete med andra nämnder och förvaltningar.

Attraktiv arbetsgivare

Attrahera, utveckla och behålla

Att arbeta med de områden som var särskilt prioriterade och kommunövergripande under 2018 är fortsättningsvis av betydelse under planeringsperioden: att vara en attraktiv arbetsgivare både för rekrytering av nya medarbetare men också för att behålla de medarbetare vi redan har, att ha bra chefer eftersom ledarskapet har stor betydelse för medarbetarnas arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet samt öka frisknärvaron genom att minska sjukfrånvaron genom ett systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete.

Förmågan att attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla kompetens är avgörande för kompetensförsörjningen. Som beskrivits ovan växlar Huddinge upp takten i bostadsbyggandet och många andra kommuner vill växa på samma sätt, vilket gör att konkurrensen inom framför allt bristyrkesgrupperna kvarstår från såväl andra kommuner som statliga och privata aktörer. Delvis kopplat till utmaningen med bristyrken är en hög personalomsättning. Tendensen utifrån de senaste åren är att nämnden kommer att ställas inför ett fortsatt stort rekryteringsbehov.

Många yrken med brist på arbetskraft finns inom expansiva områden på arbetsmarknaden; fortsatt stark konjunktur inom samhällsbyggnadssektorn bidrar till starkare efterfrågan inom vissa yrkesområden. Nämnden har ett antal bristyrken eller svårrekryterade yrkeskategorier. Civilingenjörer inom bygg och anläggning, erfarna byggnadsingenjörer, mättnings- och GIS-ingenjörer, lantmätare och erfarna miljöinspektörer med flera fortsätter att vara attraktiva på arbetsmarknaden och förväntas ha liten konkurrens om jobben det närmsta året.

Den strategiska kompetensförsörjningen syftar till att säkerställa att rätt kompetens finns i verksamheten för att uppnå dess mål. Det innebär att arbeta långsiktigt, strukturerat och målmedvetet med insatser som bidrar till att nämnden kan attrahera och rekrytera nya medarbetare samt att utveckla och behålla befintliga medarbetare.

Ledarskap

Ledarskapet i förvaltningen ska bidra till att nå målen genom att på ett tydligt och engagerat sätt skapa förståelse för uppdraget, klargöra och kommunicera mål och åtaganden samt bidra till välfungerande processer. Chefsuppdraget ska vara tydligt och utgå från de värderingar som finns i

Huddinge kommuns personalpolicy. Ledarskapet har betydelse för medarbetarnas goda förutsättningar och optimala prestation, arbetstillfredsställelse och utveckling.

Syftet är att ha välfungerande verksamheter vilka förutsätter engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare och chefer når resultat i en god arbetsmiljö.

Medarbetarskap

En kontinuerlig utveckling av medarbetarskapet syftar till att ge ledare och medarbetare ett enkelt men effektivt ramverk för att förbättra sitt inflytande, att utveckla miljöer som inbjuder till öppenhet och ansvarstagande för att uppnå gemensamma resultat, att ge medarbetarna en tydlig bild av hur de genom sitt arbete och förhållningssätt kan bidra till att omsätta kommunens värdegrund i handling i den löpande vardagen.

Goda förutsättningar

Att skapa goda förutsättningar för medarbetare handlar om att arbeta strukturerat och kontinuerligt för en god arbetsmiljö. Systematiskt arbetsmiljöarbete skapar goda arbetsvillkor, bra arbetsorganisationer och förebygger ohälsa. Viktigt för nämnden är att arbeta för en hälsosam arbetsbelastning.

Inom det systematiska målarbetet pågår en kontinuerlig utveckling av hur nämnden arbetar för att få en högre grad av förankring och förståelse för målarbetet hos medarbetarna. Pågående arbete behöver fortsätta under planeringsperioden för att medarbetarna i högre grad ska uppleva att målen för arbetsplatsen är tydliga, realistiska, påverkningbara utifrån hur man kan uppfylla dem och utvärderingsbara. Detta är viktigt för att varje medarbetare ska kunna arbeta effektivt, prioritera rätt bland olika arbetsuppgifter och i linje med förvaltningens mål.

Aktiv och systematisk rehabilitering blir fortsättningsvis viktigt för att sänka sjuktalen och öka frisknärvaron.

Under kommande planeringsperiod arbetar förvaltningens samtliga medarbetare och chefer i nya lokaler och ska kunna utföra sitt basuppdrag på bästa sätt på en arbetsplats och i en arbetsmiljö som alla trivs och utvecklas i. Det aktivitetsbaserade arbetssättet innebär en omfattande förändring för organisation, grupp och individ vilket innebär fortsatt behov

av med att anpassa, forma och stabilisera arbetsprocesser och rutiner.

Sund ekonomi

Minskade intäkter

Omvärldsanalysen pekar på en risk att Sverige går in mot en lågkonjunktur. En nedåtgående eller avmattad konjunktur kommer leda till minskat bostadsbyggande vilket kommer ge lägre intäkter för lantmäteri- och bygglovsverksamheten som till större del finansieras av taxor och avgifter.

Vidare gör den politiska berednings- och beslutsprocessen att en del bygglovsärenden kan passera 10-veckorsgränsen vilket kan leda till att intäkterna minskar utifrån nya Plan- och bygglagen.

Under våren 2019 kommer en översyn av bygglovsverksamhetens taxor och avgifter göras. Den nya taxan bygger på SKL:s taxemodell för ärenden enligt plan- och bygglagen.

Om öppna data realiserar riskerar lantmäteriavdelningen minskade intäkter på upp till 1 900 tkr vilket måste tas hänsyn till under planperioden.

Ökade kostnader

Genom nämndens utökade ansvar för alkohol- och tobakstillsyn har nämnden fått ökade kostnader vilket inte motsvaras av intäkter eller kommunbidrag i lika hög omfattning.

Som tidigare nämnts har Huddinges miljöprogram mål där det inte finns ekonomiskt utrymme för att genomföra åtgärderna som krävs för att nå målen. Målet om att förorenade områden (av t.ex. tungmetaller och miljögifter) ska fortsätta att inventeras och saneras innebär tillkommande uppdrag för nämnden. Idag sker det inte någon inventering av förorenade områden och det saknas resurser inom området för att egeninitierad tillsyn av förorenade områden ska kunna bedrivas.